

Izhaja razna nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409

Volja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglas po tarifi

Oglašje sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 6

Stranke in zakon o zaščiti države

PRED ODLOČITVIJO O TOLMAČENJU ČL. 3 ZAKONA O ZAŠČITI DRŽAVE. — DIPLOMATI PRI GENERALU ŽIVKOVIČU.

BEograd, 16. januarja. Tolmačenje člena 3 novega zakona o zaščiti države še vedno ni definitivno ustanovljeno. Ni še jasno, na katere stranke se nanaša določba glede razpusta in katere stranke je smatrati za verske in plemenske. Doslej je bila v smislu zakona razpuščena samo muslimanska organizacija, ki je že v likvidaciji. V kolikor bo tako izvajanje zakona raztegnjeno tudi na druge stranke, bo padla odločitev šele prihodnje dni. V nekaterih krogih se je pojavilo mišljenje, da bi kazalo razpustiti sploh vse obstoječe stranke in tako popolnoma prekiniti s preteklostjo. V splošnem pa prevladuje mnenje, da je smatrati z zakonom o zaščiti državi za razpuščene vse plemenske in verske stranke, vse ostale stranke pa morajo prositi za dovoljenje glede nadaljnjega obstoja in delovanja v okviru zakona. V tem smislu so nekatere strankarske organizacije v Beogradu že vložile prijavo pri beograjski policiji, ki se je nato obrnila na notranje ministrstvo za pojasnila, kako naj postopa. Odločitve pa doslej še ni.

Pri ministrskem predsedniku generalu Živkoviču se je vršil dopoldne diplomatski sprejem. Posetili so ga češkoslovaški, angleški, francoski in italijanski

poslanik. Razen tega je imel general Živkovič običajne konference z različnimi resornimi ministri, posebno s finančnim ministrom Šverljugo, ki je odšel potem na dvor.

V prometnem ministrstvu se je dopoldne sestel tarifni odbor, ki je razpravljal o važnih tarifnih in prometnih vprašanjih. V ministrstvu se je zglasila tudi deputacija izvoznicarjev, ki je intervencirala glede znižanja tarifov za izvoz pšenice.

V petek se sestane konferenca vseh tajnikov Trgovskih zbornic v državi, na katero so povabljeni tudi zastopniki gospodarskih ministrstev.

V vseh ministrstvih razpravljajo posebne komisije o redukciji uradništva. Komisija ministrstva za šume in rudnike je že končala svoje delo. V ministrstvu samem bo reduciranih 50 uradnikov, ki nimajo predpisane kvalifikacije.

Državni svet je davi na predlog ministra za šume razpravljal o uvedbi disciplinarnih preiskave proti odstavljenu generalnemu direktorju Slamenkoviču in ostalim višjim uradnikom, ki so bili suspendirani. Državni svet je predlog odobril in odredil, da dobe prizadeti do zaključka preiskave samo polovico rednih prejemkov.

Aman Ulah — strmoglavljen

INAJAT ULAH — NOVI VLADAR AFGANISTANA. — ANGLEŠKE MALINACIJE. — AMAN ULAH SE NASELI V PARIZU.

Afganistanski kralj Aman Ulah, ki se je komaj pred dobrim pol letom vrnil s svojega znanega potovanja po Evropi, kjer je bil povsod sprejet z vsemi vladarskimi častmi, se je moral sedaj pred uporniki, ki so oblegali glavno mesto Kabul, rešiti z letalom Kandahar in se je obenem na korist svojemu 4 leta starejšemu bratu Inajat Ulahu odpovedal prestolu. Prenaglo uvajanje evropskih reform v svoji državi, kjer prebivalstvo še nikakor ni zrelo za moderno civilizacijo ter stoji tudi še pod mogočnim vplivom konservativne muslimske duhovščine, ga je stalo krono. Preselil se namerava, čim se mu posreči pobegniti čez mejo, s kraljico Surajo, za stalno v Pariz.

Kar se je velikemu ruski reformatorju, energičnemu carju Petru Velikemu z lahkoto posrečilo nekaj več kot pred 200 leti, to se je eksotičnemu kralju Aman Ulahu izjalovilo. Peter Veliki je krvavo in naglo zadržal upor proti reformam, ki jih je začel uvajati po svojem potovanju po Evropi. Aman Ulah pa je bil preslaboten in je imel vrh tega v Angliji še mogočnega sovražnika, ki je skrivaj ruvala proti njemu. Aman Ulah je bil sicer velik oboževatelj veličine evropske kulture, obenem pa tudi poli-

čen nasprotnik Anglije, ki je zato z vso skrbnostjo zanimala proti njemu upor in se končno v resnici iznebila zopet enega nasprotnika.

Odstopivši afganistanski kralj Aman Ulah je vladal 10 let. Ko je bil njegov oče, emir Habib Ulah februarja 1919 umorjen, se je najprej proglasil njegov stric Nasr Ulah za kralja, ki pa ga je Aman Ulah strmoglavil že čez 6 dni. Že takoj po nastopu svojega vladarstva se je zapletel v vojno z Anglijo, a je doživel poraz in je moral prositi za mir. L. 1921 je dosegel priznanje neodvisnosti Afganistana. Decembra 1927 je odšel kralj s kraljico Surajo, veliko krasotico, na potovanje po Evropi, s katerega se je vrnil šele julija 1928. Da uvede tudi v Afganistanu velike pridobitve evropske kulture, je začel izdajati naredbes za naredbami in hotel siloma uvesti evropsko civilizacijo. Pri tem pa se je preveč zanašal na sebe in svoje pristaše. Pod vodstvom konservativne duhovščine so se uprta razna plemena in prišlo je do krvavih bojov med obema taboroma, ki jim je napravil Aman Ulah sedaj konec s svojim odstopom.

Novi afganistanski kralj, Inajat Ulah, je sedaj v 41. letu. Vzgojen je v muslimanskem, strogo verskem duhu in je ori-

vji Hini. Kamor so stopili, tam je vse zamrlo.

Danes pa govorijo in pišejo, da so uničili parlament oni, kojih voditelji so v njem izkryavali. Danes pošiljajo v svet proračunano zlobne in neresnične vesti. Vladi podtikajo svoje nekdanje načrte o »širokih« samoupravah, agrarnih, davčnih reformah itd. in to vedno v nozi: ev. to je na-

štaš Anglije. Razveljavil bo najbrže vse naredbes, s katerimi je skušal njegov brat Aman Ulah uvesti v Afganistanu evropsko civilizacijo.

„KARNEVAL V MOULIN ROUGE“? KJE?

Ogenj v tvornici Doctor in in drug

Davi okrog pol 11., so opazili v tvornici bombaževinastih izdelkov Doctor in drug na Ruški cesti dim, ki se je kadil iz skladišč bombaža. Reševalnih del se je takoj lotilo delavstvo, istočasno pa so bili obveščeni mariborski gasilci, ki so prihiteli na kraj nesreče s tremi vozmi in motorno brizgalno. Med tem se je ponesrečil tudi tovarniški monter, ki je skušal ogenj omejiti. Ko je tleči bombaž dobil zraka, se je ogenj hitreje širil, posredovanje gasilcev pa je postalo zelo težko, ker razvija tleča surovina mnogo dima. Pri reševalnih delih se je dalje v dimu onesvestil gasilec Kerberle. Razen mariborskih gasilcev so prihiteli na pomoč tudi gasilci iz Pobrežja, ki so neumorno na delu. Reševalna dela se ob zaključku redakcije še nadaljujejo.

Požar je nastal po mnenju strokovnjakov radi vnetja bombaža, kar je povzročila vlaga. Škoda še ni ugotovljena, vendar jo ravnatelj Siher ceni na 1000—2000 dolarjev.

Vsem društvenim funkcionarjem in prirediteljem sestankov!

Policijski komisariat objavlja, da spadajo pod čl. 5. novega zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi tudi vse odbore seje in občni zbori nepolitičnih društev, kot tudi vse konference in sestanki strogo poslovnega oziroma gospodarskega značaja. Vsi ti sestanki se morajo javiti policijskemu komisarijatu najkasneje tri dni prej. V prijavi je označiti kraj, čas in dnevni red sestanka. Komisariat opozarja vse prizadete v njihovem lastnem interesu, da se tega točno drže, ker so v zakonu zagrožene sicer kazni zapora do treh mesecev in globe do 5000 Din.

Vladi-mir na policiji.

Da je danes praznik oziroma god Vladimira, je bilo opažati dopoldne tudi na policiji, v kolikor je njeno poslovanje seveda zanimivo za naše dnevne vesti. Raport poveljstvu varnostne straže ne izkazuje niti ene aretacije! Prijave so vse bolj milega značaja; trije so se pregrešili proti cestno policijskemu redu, dva proti avtomobilskim predpisom, nekoga krčmarja so zasačili pri prekoračenju policijske ure, našli so dva predmeta, asistenco so nudili stražniki v treh primerih, eden slučaj pa je bil prijavljen kot sum tatvine. — Na komisarijatu so uradi započeni s poslednjimi deli pri sestavljanju najrazličnejših statistik o dejanju in nehanju Mariborčanov v preteklem letu. —

Nogo si je zlomil

Včeraj je padel s stola triletni Franček Krepf tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. Iz Rača so ga prepelali v mariborsko bolnico.

Hinavščina in zloba

O novem položaju v naši državi so inozemski listi skoro brez izjeme pisali simpatično. Najbolj se je naglašalo, da so izvenparlamentarno vlado zahtevale razmere, ustvarjene in izvedene od samopašnih in koruptnih politikov, katerim je bil parlamentarizem samo krinka in pretveza. Tudi suspendiranje ustave je zunanji svet dobro razumel in raztolmačil. Mnogi listi so naglašali, da je presekan gordijski voz in odstranjen kamen spodlitke. Neki dunajski dnevnik je v dokaz, kako nepotrebna in neumna je vsaka sentimentalnost ob tej priliki, vzbudil v spo mni nekdanjo Avstrijo. Ta država se je toliko bahala s svojo ustavnostjo, njena ustava je pa bila kakor dežnik, ki se zvije in vtakne v futral, kadar to hoče — paragraf 14.

Zunanji svet je v glavnem tudi radi tega tako pisal o naši spremembi, ker naša zunanja politika ni agresivna in ker je pri nas investiranega tudi dosti tujega kapitala, ki je bil z državno imo vino zadnje čase vedno bolj ogrožen. Vse, kar je doslej inozemstvo izreklo na naslov sedanega našega režima, je najostrejša obsodba režima, ki smo ga imeli poprej. Ta režim je bil za nas doma škoda in nesreča, za svet pa sramota.

Napoveduje se stroga pravičnost. Oklepamo se te napovedi z nado, ki izhaja iz velikih potreb in težkega pričakovanja. Oni pa, ki so kopicili zlo in škodo, ki so povod zahteve in potrebe največje strogosti, se danes — kakor nekdanj — udeležujejo v brezmejni hinavščini in zlobi.

Vlada četvorke je bila najslabša. Mi pravimo in tudi to vedno občutimo, da je bila najslabša od vseh vlad v Jugoslaviji, v beograjski »Politiki« smo pa celo parkrat čitali, da ni bilo tako slabe vlade celo od Obrenovičevih časov. Če je kdo diskreditiral parlament in parlamentarizem, potem ga je brezdvoma ta režim in vsi njegovi predstavniki in člani osebno in kot celota. Tudi ustavo so oni toliko izkoriščali, tako profanirali, da je moralo priti do njene razveljave.

V parlament so prišli z zlorabo in prevaro in komaj so se vsedli, so že Majkiči, Kobasice, Cvetkoviči in drugi svojim nasprotnikom psovali mater ter grozili: Ubijem te, zakoljem te itd. Listi teh ljudi so pa pisali, da imamo parlament kakor Angleži, Francozi itd. V splošnem smo imeli tak angleški parlament kakoršni smo Angleži, narod, ki je razbijal staro Avstrijo, narod albanske Golgotе, krvave Dobruđe in Solunske fronte, narod Stanka Vraza, Strosmaierja, Škerlića, Petra Velikega pa gotovo ni zaslužil, da ga zastopajo vaški oderuži in drugi kvvarjeni tipi, ki so skozi skupščino in potom nje iskali in tudi dosegli plen svojih pohleptov, kakor lovci skozi gozd. Za parlamentarizem in ustavnost so bili kakor Atila in njegovi di-

Vojna s plini in civilno prebivalstvo

RAZVOJ BOJNIH METOD. — PLINI. — OBRAMBA. — ZVEZA NARODOV.

Razne države so poslane te dni svoje zastopnike, ponajveč učenjake, v Frankfurt ob Meni z nalogo, da proučujejo vprašanje vojne s plini z ozirom na civilno prebivalstvo.

Način bojevanja je zadobil popolnoma novo lice odleje, ko je pričel nadomeščati učinke mečev, sulic in buzdovanov učinek smodnika. Ni več boja moža proti možu iz neposredne bližine, sovražne sile so se razmaknile in so skušale škodovati nasprotniku iz daljine. V svetovni vojni so se varovale čete proti toči sovražnih izstrelkov s pomočjo jarkov in nasipov in sicer jako uspešno in se je boj na ta način vršil na mestu, brez premikanja bojnih čet. Tehnika pa je stremila za tem, da se sovražnik umakne iz zaščite, bodisi k napadu ali begu in je izumila v to svrhu pline, pred katerimi niso štiti ni jarki ni nasipi.

Plini nastajajo iz tekočin ali trdnih snovi, ki se razlijejo, ozir. razširijo po tleh in se spremene bodisi takoj, ali polagoma v plin. Ti plini se dele v glavnem v dve vrsti, v take, ki dražijo dihalne organe in oči in take, ki učinkujejo na kožo n dihalni zastrupljajo. Prvih se moremo obraniti s plinsko krinko ali masko, drugih pa z obleko, ki je za pline neprodorna. Obe vrsti učinkujeta tako, da oseba, ki jih je vdihnila, bodisi umre, ali pa da postane delj časa za boj nesposobna. Krinke imajo v višini ust odprtino, skozi katero vdihavamo zrak, a je ta odprtina zamašena s patrono, ki ima to lastnost, da pline kemično veže, ali pa uničuje in so seveda za različne vrste plinov potrebne različne vrste patron; patrona je vporabljava le gotovo količino časa in jo je treba po preteku tega časa izmenjati.

Je-li bila obramba proti plinom z imenovanimi sredstvi učinkovita? Po statistikah v vseh državah, ki so bile zapletene v svetovno vojno, je znašalo število mrtvih radi plinov 3 do 4 odstotke, a je dobivalo v početku poveljnega časa v Angliji rento za poškodbe v vojni po plinih le 12 odstotkov in še ti so bili le za 20 odstotkov delnezmožni.

Skoda torej, ki so jo povzročali v svetovni vojni plini, ni bogzna kako velika in je njih demoralizujoči učinek mnogo večji kakor pa njih istiniti učinek. Seveda se je poveljna kemična industrija vrgla z vso silo na to, da izume kar najhujše in najstrupenejše pline, ki bi v kakih bodoči vojni učinek po možnosti povečali. Napadi s plinom so se vršili bodisi na podlagi izstrelkov iz topov (stru-

pene granate, na podlagi min in na podlagi strupenih bomb, ki so jih metali na sovražnika aeroplani in vodljivi zrakoplovi. Ta način bojevanja je po mnenju vesoljnega sveta najbolj krut in nečloveški, a bi se dal še nekako opravičiti — saj vojna je vojna — ako bi bilo ogroženo s takim načinom bojevanja samo vojskujoče se vojaštvo. Temu pa žal ni tako.

Moderna vojna ne uničuje le nasprotnikovega vojaštva, ampak tudi posredno in neposredno vojno industrijo v zaledju in poljedelstvo samo, saj je igralo vprašanje prehrane v vojni silno veliko, skoroda odločujočo vlogo. Ravno to dejstvo podčrtava v največji meri krutost bojevanja s plini, ker je na ta način ogroženo zdravje in življenje mirnega prebivalstva v zaledju, mož, žen, in kar je najhujše, otrok. Kako naj se to mirno prebivalstvo varuje pred plini? Na to vprašanje ni od nikoder zadovoljivega odgovora, kljub temu, da se posamezne države in človeška družba sploh bavi s to zadevo, toda brez uspeha. In to je razumljivo. Silno težko je bilo v vojni naučiti vojaštvo na pravilno uporabo plinskih mask in neprodorne obleke in je bila nabava teh sredstev združena z ogromnimi denarnimi žrtvami. Vsakomur je razumljivo, da bi bilo še mnogo težje opremiti celokupno civilno prebivalstvo z imenovanimi predmeti, a je vrh tega izključeno, da bi se moglo pričeti pravilne uporabe istih. Na Poljskem se uče otroci v šoli manipuliranja s maskami; s kakim uspehom, bo pokazala bodočnost, ako bo sploh možnost podana, da se bodo morala taka obrambna sredstva vporabljati.

Je namreč tu drug činitelj, ki stopa na plan in si prizadeva, onemogočiti take krutosti v bodočnosti in ki stremi za tem, da se metoda bojevanja s plini izloči iz vseh ostalih metod; ta činitelj je »Društvo narodov«. Že leta 1925 je dobilo to stremiljenje konkretno obliko in so se tekem let 1926-1928 protokolarnoavezale, da v slučaju vojne ne bodo vporabljale strupenih plinov, Avstrija, Francija, Italija, Liberija, Sovjetska Rusija in Venezuela. Isti protokol sta podpisali ravnokar tudi Belgija in Egipt. Želeli bi blo le, da bi se imenovanim državam priključile vse ostale in bi bilo človeštvo rešeno ene največjih grozot, ki jih je rodila vojna. Pravilno bi bilo seveda, da bi dale dober vzgled v prvi vrsti močne in velike države; gotovo in brez pridržkov bi se jim pridružile šibkejšje in manjše.

mного dogodivščin na podlagi po lastnih posnetkih izdelanih skiptičnih slik, ki niso bile objavljene v nobenem časopisu. Vsebinska predavanja: Start v Friedrichshafen-u, menjava snovi. Ivarija nad Bermutskimi otoki, nad ameriškimi velemeši, prihod in sprejem v Lakehurstu. Povratek, nevihta, nad polarnim ledom, slepi pasadžir. Predprodaja vstopnic od petka naprej pri ge. Zlati Brišnik in g. Höferju. Predavanje ob 6. uri se bo vršilo le, če bo drugo že razprodano.

Koncert pianista Trosta.

Za koncertni večer, ki bo jutri zvečer v kazinski dvorani, bo gotovo v vseh krogih našega za glasbo vnetega občinstva; veliko živahnega zanimanja. — Vspored. ki si ga je umetnik izbral, je kaj raznovrsten in za Maribor nov. — Vstopnice za ta mnogo obetajoč koncert se dobe v predprodaji na običajnih mestih. —

Mestno kopaljšče.

Ker bo kopaljšče prihodni teden dne 21. t. m. radi snaženja parnega kotla zaprto za 8 do 10 dni, se opozarja občinstvo, da se posluži kopaljšča v tekočem tednu. —

Dražba kož divjih živali

se bo vršila 21. t. m. v prostorih ljubljanskega velesejma. Kože se sprejemajo do 19. tm. Lovstvo je važen činitelj v narodnem gospodarstvu. Kože divjih živali so dragoceno blago. Kdor jih ima, naj jih nemudoma pošlje »Divji koži« na ljubljanski velesejm, ki organizira skupno prodajo pridelkov naših lovcev, ki se bo vršila dne 21. tm.

Mariborski in dnevni drobiž

Uprašanje nove dekliške šole v Mariboru

Pozdravljamo sklep mestne občine, da se opusti dosedanje poslopje za dekliško šolo pri magdalenski cerkvi. Poslopje se bo dalo dobro porabiti za ječo, če bo treba. Ne moremo se pa strinjati z namero, da bi se ista šola premestila v hranilnično poslopje na Slomškovem trgu. Naj navedem razloge:

Šola je že davno prekoračila obseg »učilnice«. Postaja torišče, ker se izživlja in razvija vsa otrokova osebnost, duševno in telesno. Ta razširjena naloga diktira šoli nove oblike, tako glede organizacije šolskega življenja, kakor tudi glede prostorne ureditve. Da se deca navadi na telesno snago, mora dati šola možnost za redno kopanje in umivanje. Neobhodno potrebni so deci daljši odmori med poukom, da se razgiblje na prostem; za to je potrebno dovolj veliko igrišče; zdravstvene oblasti v naprednih državah to odločno zahtevajo (igranje kakor kopanje). Za zimski čas mora biti šola v svrhu telesne vaje na razpolago lastna telovadnica; ista služi tudi raznim šolskim prireditvam, ki so v modernih državah jako pogosto in služijo različnim svrham: za proslavo državnih praznikov, za prireditve, ki naj zbude v deci cele šole zavest skupnosti in čut vzajemnosti, za roditeljske večere itd. Dovolj obširen vrt z najrazličnejšimi nasadi nudi otroku priliko, da spoznava tajnosti »matere zemlje« (za mestnega otroka neprecenljivega pomena!) Delavnice in kuhinje mu dajo priliko, da spozna in vzljubi fizično delo. — Z adaptacijo hranilničnih prostorov se ne more ustrezni niti eni teh bistvenih zahtev, razen morda zahtevi po delavnicah in kuhinji.

Tej rešitvi ostro nasprotujejo tudi varnostni oziri. Potisnilo bi se velike množine novih pasantov na glavni most in oba trga koncem njega, ko ta del že sedaj trpi na premočni frekvenca. Pomisliti treba zlasti, da bi se v ta vrvež potisnila 6 do 10-letna dekletca! Kdo prevzame odgovornost zanje? Nova dekliška šola mora ostati na desnem bregu! Zdaj tembolj, ko mesto na desnem bregu naglo narašča. In sicer mora stati ta šola na južni strani železniškega tira; pretežna večina mesta na desnem bregu je že sedaj na oni strani. Prehod iz ene strani tira na drugo je namreč tudi kritičen; v poštev prihaja pravzaprav samo propust na Frankopanovi cesti, ki ima tudi močno frekvenco; prehod pri magdalenskem parku bi niti ne smel priti v poštev, deloma, ker za držuje, deloma, ker je za mladino radi njene brezskrbnosti nevaren. In ravno na južni strani tira je na razpolago dovolj idealnih prostorov za šolo.

Adaptacija hranilničnih prostorov bi se mogla smatrati pač le kot začasna rešitev, in sicer za prav kratko dobo. Toda ali to opravičuje ogromne izdatke? To bi bili v vodo vrženi stotisočaki. Še malo vsoto dodati, pa bi se vprašanje lahko rešilo temeljito in stalno. Naj se opusti misel na šolsko kasarno na Slomškovem trgu. Maribor je na glasu kot eno najnaprednejših mest v državi glede šolstva. Naj bi si ta sloves ohranil!

Smrt vrle slovenske kmetske žene.

V Sv. Florijanu pri Rogatcu so minulo nedeljo pokopali gospo Nežo Perkovičovo, ženo župana in bivšega obl. poslanca g. Antona Perkoviča, znanega borca za narodno stvar, ki je prošli petek umrla po kratki, a težki bolezni. Kako je bila pokojnica priljubljena, je pričala ogromna množica naroda, ki je blago pokojnico spremila na zadnji poti. Sentflorjanski rojak g. Tone Stesanciosa, šolski upravitelj v Donački gori, je ob odprtem grobu spregovoril ginljive besede v slovo. Blag bodi spomin vrli slovenski ženi, preostalih pa iskreno sožalje! —

Likvidacija izplačila razlik

Zveza državnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani razglašala:

Da ne bo nepotrebnega beganja in zmed, opozarjamo, da aktivnim državnim uslužbencem ni treba predlagati računovodstvu finančne direkcije oziroma njegovim odsekom za ugotovitev teh razlik nobenih podatkov. Naloga računovodstva in njegovih odsekov je, da te podatke v lastnem delokrogu in brez njih sodelovanja zbero. Oni upokojeenci, ki so predpisane prijave za izplačilo razlik predložili računovodstvu bivše finančne delegacije že meseca avgusta 1928, niso dolžni predlagati novih prijav, pač pa morajo v svojem lastnem interesu bodisi osebno ali pa pismeno potrditi da so podatki v prvotno predloženih prijavih še vedno veljavni.

Ker je mnogo državnih uslužbencev mnenja, da se bo pričelo z izplačilom razlik že te dni, opozarjamo, da ima finančna direkcija nalogo, da na podlagi zbranih podatkov do 20. t. m. šele zaprosi za otvoritev potrebnega kredita, nakar ji bo ministrstvo financ ta kredit formalno otvorilo. Upati je, da se bo to čimprej zgodilo in da se bodo razlike v polovični izmeri pričele likvidirati meseca februarja.

Radgončani v Beogradu.

V članku o novi razvrstitvi finančnega uradništva v Sloveniji smo včeraj omenili tudi, da so v mariborski oblasti ukinjeni davčni uradi Sv. Lenart, Gornja Radgona in Rogatec. Iz Beograda javljajo danes, da se je včeraj oglasilo pri finančnem ministru odposlanstvo občine in okrajnega zastopa Gornja Radgona, in sicer župan Boecio, načelnik okrajnega zastopa Lainšič in industrijalec Bouvier, ki so prošili, da bi se vendarle pustil Radgoni davčni urad. Finančni minister je dal haje pozitiven odgovor. —

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Od 8. do 14. t. m. je bilo prijavljenih mariborskemu mestnemu fizikatu 6 slučajev oboleclosti naalezljivih boleznih v mariborskem mestnem okolju in sicer sami slučaj ošpic. Kakor torej razvidno, ošpice, ki so se zadnje čase v našem mestu in okolici zelo razpasle, zopet pojenjujejo.

»Španska« je prihajala tudi v — Maribor.

V Mariboru so se pojavili te dni prvi — hvalabogu osamljeni slučaji španske hripe, kar smo objavljajoč svarilne članke proti tej zavratni neprijateljici, slutili v naprej, o ozirom na neverjetne spremembe temperature pa je verjetno, da je ta pojav le močnejša influenza. Vsekakor pa je treba ob gotovih znakih, ki dajo slutiti na pojav hripe, poklicati zdravnika, ki je kompetenten za kvalifikacijo bolezni. Potrebna je največja opreznost, da ne bo nepotrebnih žrtev. Sicer pa sedaj ni nobene nevarnosti v našem mestu.

Nezgoda drvarja.

V pondeljek se je v Breznu pri Ribnici ponesrečil 27letni drvar Jernej Jesenek. S samimi je vozil drva, ki so se vsula nanj in ga podkopal pod seboj. Teža drva mu je zdrobila kost v levi nogi. Ponesrečenca so danes prepeljali v mariborsko bolnico.

Pobalinska šala.

Neznani nepridiprav je sinoči čez pot za Dravo v Studence napel bodikasto žico. Več nič hudega slutečih pasantov ni v temi opazilo z zlobnim namenom napeljane žice. Popadali so po ledenih tleh ter se potokli. Dva sta si raztrgala obleko. Ljudje se pritožujejo, da se je ta pobalinski poskus že večkrat ponovil.

Kabaret-kavarno »Evropa«

je nova najemnica gospa inž. Tinca Groschel popolnoma preuredila, tako da odgovarja sedaj povsem velikomestnim zahtevam. Z vsakodnevnim programom prične danes dne 16. t. m. Izvajajo ga domači in inozemski prvovrstni umetniki. Ker je g. inženirjeva Tinca Grosche-lova že dolgo vrsto let lastnica znane in priljubljene bar-kavarne »Odeon« v Ljubljani, je dano zagotovilo, da bo pod njenim strokovnjaškim vódstvom »Evropa« nudila vse ono, kar smemo pričakovati od moderne »Kabaret-kavarne«. 88

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 16. januarja. Zaprto.

Četrtek, 17. januarja ob 20. uri »Bajadera« ab. B. Kuponi. Znižane cene. Gostovanje. g. Nerata.

Ponedeljek, 21. januarja ob 15. uri »Janko in Metka«. — Ob 20. uri »Adieu Mimie«. Gostovanje Mariborčanov v Ptujju.

Opereta »Na cesaričino povelje« bo gotovo Mariborčanom zelo ugajala. Po razposajenih dosedanjih operetah bo to milo in vendar zelo zabavno in melodijsko delo, v katerem je tudi par zelo srčkanih scen z otroci, vplivalo kakor bonbonček v operetnem repertoarju. — Premijera bo že to nedeljo.

»Učiteljica« na mariborskem odru. V soboto bo letošnja premijera Nicodemijeve popularne komedije »Učiteljica« v režiji g. J. Koviča, ki je še pred leti prav posebno ugajala Mariborčanom.

Ptujsko gledališče.

Ponedeljek, 21. januarja ob 15. uri »Janko in Metka«. Otroška igra. — Ob 20. uri »Adieu Mimie«. Gostovanje Mariborčanov.

Z zrakoplovom »Grof Zeppelin« v Ameriko in nazaj

je izredno predavanje, ki bo v pondeljek 21. januarja v veliki kazinski dvorani ob 6. in 8.15 zvečer v Ljudski univerzi. Predaval bo edini avstrijski udeleženec tega čudovitega poleta — mladi cand. ing. Haring. Kot očividec bo pripovedoval

Naivečje književne naklade

NAJBOLJ RAZŠIRJENA KNJIŽEVNA DELA. — 5.000.000 KNJIG KARLA MAY-A.

Začetkom leta so v Nemčiji izdali statistiko tekem l. 1928 prodanih leposlovnih knjig. Tej statistiki je priložen tudi pregled, kaj in koliko se je čitalo v Nemčiji v povojni dobi. Prva leta po prevratu je bila na prvem mestu socialna in politična literatura. To vsled tega, ker so se mnogi iz teh knjig pripravljali za novo eksistenco. Inflacijska doba je tudi književni trg hudo udarila. Šele leta 1925 so si književni založniki zopet opomogli. Kmalo so dosegli intenzivnost mirne dobe in sedaj so jo že prekosili.

Sedanja statistika kaže, da se klasiki ne morejo dvigniti. Na višini je pa še vedno Karl May. V treh letih je število njegovih knjig naraslo na pet milijonov. Na drugem mestu so zgodovinske knjige Emila Ludviga z 1.200.000, potem pa pride angleški pisatelj kriminalnih romanov Edgar Wallace z naklado 900.000.

Jako močna so sledeča starejša dela: Bonselova »Čebela Maja« s 670.000, Frensenov »Jörn Uhl« s 300.000, Sudermannova »Skrb« enako, Ganghoferjev »Grad Hubertus« z nad 200.000, znani francoski erotični »Dnevnik izgubljenke« pa celo s 600.000 naklade.

Zelo čislani so tudi pisatelji mističnih romanov Meyrink. Njegov »Golem« je spravil na 250.000, »Zeleni obraz« pa na 115.000 izvodov. Knjiga Osendowskega »Živali, ljudje in bogovi« je dosegla 100.000 izvodov.

Oswald Spenglerjev »Propad zapada« je med znanstvenimi knjigami v prvi vrsti ter ima naklado 100.000.

Velik uspeh ima v Nemčiji norveška literatura. Dela Selme Lagerlöf krožijo po Nemčiji v 400.000 knjigah, od Knut Hamsuna pa samo njegovo »Zadnje poglavje« v 100.000 izvodih. Delo pisateljice Undset »Hči Kristina Lavrana« se je tiskalo v 250.000 izvodih.

Blizu stotisoč je mnogo del Galsworthy-ja, Claude Anet-a, zlasti njegova »Ariana«, Thomasa Manna in Heinrich Manna, čegar »Podložnik« je dosegel celo 170.000 izvodov. To je eno od starejših del tega pisatelja. Njegovo največje delo »Glava« je doseglo samo naklado 25.000. Schnitzlerjeva »Gospodična Elza« je razširjena v Nemčiji v 60.000, »Serscha Krišche« Arnolda Zweiga v 40.000, Jakob Wassermannov »Mauricius« pa celo v 75.000 izvodih.

Tržna vrednosti zgodovinskih osebnosti

Bonapartov sluga, ki je po bitki pri Waterloo prodal za nekaj novcev star klobuk svojega kraljevskega gospodarja, pač ni računal, da bo obrabljeno pokrivalo, kateremu je manjkala celo kordona, postalo dragocenost. Kako naj bi obupani sluga premaganega gospodarja, ki ga je preganjala usoda in ki je bil sramotno izgnan na otok Sv. Helena, računal z dejstvom, da bo čas smelega Korzičana tako dvignil njegov ugled in slavo, da se bodo ljubitelji redkosti tepili za obnošeni klobuk gigantske osebnosti francoskega vojskovođe. V enem stoletju je zamazani trikotnik dosegel tržno vrednost 100.000 dinarjev.

Na borzi zgodovinske pijetete cene običajno hitro rastejo, čeprav so vzroki čestokrat zelo nenavadni. Visoke cene slik in kipov svetovnih mojstrov so razumljive, ker pač predstavljajo vrednost umetnine, dočim so cene spominskih predmetov raznih znamenitih oseb čestokrat prav nerazumljive in posledica sentimentalnosti navdušenih oboževalcev.

Kakor na trgu resnične sodobnosti, se tudi na trgu zgodovinske imaginacije regulirajo cene potom ponudbe in povpraševanja. Toda borza zbirateljev redkosti je bolj občutljiva kot navadne borze, kjer se zastavljajo ogromna premoženja. Manjka posedovanja predmetov iz preteklosti poganja kurze navzgor do onemoglosti. Kakor hitro pa mine navdušenje za junaka, pade tudi kurz predmetov, ki jih je nekdanji posedoval.

Kako nepreračunljivo je tržišče zgodovinskih osebnosti, dokazujejo pisma oboževank Ludovika XV. Grofici Pompadour in Dubarry istočasno razvpiti in v nočnem svetu enako slavni, sta v kraljevski bližini postali čislani in splošno zaželjeni. Njuna pisma pa je narod kupoval za drage denarje in njih vrednost ni padla niti na današnjem trgu.

Bogastvo državnega posestva Belje

Državno posestvo Belje v Baranji, o katerem še vedno ni ugotovilo mednarodno razsodišče v Haagu, je li brezpogojna last naše države ali bomo morali plačati težke milijone odškodnine bivšemu gospodarju nadvojvodi Frideriku Habsburškemu — je znano vsaj posredno vsakemu našemu državljanu. Saj je na Belju uslužbenih tudi mnogo Slovencev, inženjerjev in drugih gospodarskih strokovnjakov.

Zelo zanimive so nekatere statistične številke iz gospodarstva tega našega največjega državnega posestva. Belje obsega 86.277 juter zemlje, in sicer 19.150 juter oranice, 24.242 juter polja, 12.799 juter livade in 23.904 juter neproduktivnega močvirnatnega zemljišča. Ostanek odpade na vrtove in parke.

Preteklo leto so imeli na Belju 1289 molznih krav, ki so dale preko deset vagonov surovega masla; vsaka teh krav je dala v letu povprečno 2443 litrov mleka. Konj so imeli 173, bikov 288, telet 641, nemolznih krav pa 2189. Svinj beleži Belje 2952, ovac pa 2944 komadov. Preteklo leto so dobili iz katastralnega jutra 1.198 kg pšenice, 1.157 kg mešanega žita, 1.263 kg ječmena, 1.373 kg ovsu, 496 kg fižola, 27 hl koroze, 5810 kg krompirja, 119 meterskih stotov sladkorne repe, 2910 kg konoplje, 453 kg hmelja in 867 litrov vina. V pretekli sezoni je bilo izvožene sladkorne repe za 8.800 vagonov; dobili so 1.125 vagonov sladkorja. Odstotek sladkorja v repi je znašal 12,75. Rib so polovili na Belju 1.434.900 kg. — Lepe številke, ki bi bile gotovo še lepše, če ne bi vedno menjavali upravnikov in uradnikov. Morda bo v bodoče tudi tu boljše!

Krvača drama v Strassbourgu

V Strassbourgu se je pred dnevi odigrala strašna rodbinska drama. Mlada žena, Helena Faulet, ki je stanovala z desetletno hčerko v svojem stanovanju, je zaprosila za ločitev zakona, ker je mož našel delo v Roubrixu in se sam preselil tjakaj, dočim je žena z otrokom samotarila v Strassbourgu. Nedavno se je Helena seznanila z nekim inženjerjem iz Basela, ki ji je ponudil zakon, v kar je žena privolila, čim bo ločena od prvega moža. V znak zadovoljstva je priredila na stanovanju malo gostijo, katere se je udeležila poleg zaročenca tudi njegova sestra z možem in drugim sorodstvom. Med pojedino, ko je bilo razpoloženje na višku, je sluga javil, da je prišel g. Faulet in da želi govoriti s soprogo. Žena pa mu je sporočila, naj potrpi pol ure, da gosti odidejo. V naslednjem trenutku pa je Faulet že planil v stanovanje, kjer so bili zbrani vsi gosti. Pristopil je k ženi, navidezno mirno in jo vprašal: »Hočeš li živeti z mano?« — »Ne,« je odgovorila. Faulet pa je vrtnežni revolver in z dvema streloma usmrtil ženo, nato pa zaročenca. Po strašnem zločinu se je sam prijavil policiji.

Potnik brez vozovnice

V Buenos Airesu so aretirali mladega nemškega inženjerja, ki se je na parniku pripeljal iz Hamburga brez vozovnice. V Buenos Airesu je pri nekem podjetju prištedil 50.000 frankov, nato pa je odšel na dopust v London in Hamburg, kjer je porabil vse denarje. Za zadnji dve marki je kupil vstopnico za ogled parnika. Med razgledovanjem pa je izrabil ugodno priliko in se skrival v skladišču premoga ter brezplačno odjadral v Južno Ameriko. Toda na cilju ni imel sreče. Ko je hotel zapustiti parnik, so ga prijeli in oddali oblasti.

Tip sleparja — elegana

Sekta raziskovalcev svetega pisma ima v Varšavi svojo molilnico, lepo, zračno in veliko dvorano v prizemlju velike meščanske hiše. K molilnici spada tudi stanovanje. Nekega dne se prijavil neki Štefan Bukijevič, ki živi od ljudske neumnosti, za člana te sekte in je to članstvo v kratkem dobro izkoristil. Bukijevič je zvedel, da išče brivec Jakubovski primerne lokalne za svojo brivnico in kosmetično delavnico. Stopil je k njemu in mu ponudil za poslovne lokale molilnico svoje sekte pobožnih raziskovalcev svetega pisma. Jakubovskemu je dejal Bukijevič, da je našla sekta boljše mesto za svojo molilnico in da je on kot predsednik verske občine pooblaščen prodati dosedanje svete prostore. Pozval je brivca, naj si takoj ogleda prostore, samo naj se mirno obnaša, ker je bil baš čas večerne molitve. Res sta našla zbrano pobožno ljudstvo v »cerkvi«. Bukijevič je pozdravil nekaj znancev, spregovoril na tihoma z njimi par besed in spremil Jakubovskega po vseh prostorih. Brivec se je odločil, da kupi molilnico za svoje potrebe in je na mestu izplačal sleparskemu eleganu 750 zlotov v gotovini in mu dal menico glasečo na 1000 zlotov. Obljubi, pa mu je seveda še večjo vsoto denarja, čim se izprazne dvorana. Bukijevič je zginil z novcem. Ker ga nekaj dni ni bilo na spregled, je šel Jakubovski v molilnico in vprašal, kedaj jo mislijo vendar izprazniti verniki. V trenutku je bilo seveda ugotovljeno, kakšnemu lopovu je dobroverni brivec nasedel. Bukijeviča še niso našli.

Kako je ugnal financarja

Vesela dogodivščina je zabeležena v nekem francoskem listu. V mestu Tarbes ob gornjem toku reke Adour pod Pireneji imajo tako kot marsikje pri nas vpeljano mestno trošarino. Pri mitnici ustavi financar dobrodušnega moža s povezanim koškom. — »Kaj nosiš v mesto?« — »Na to ni zaukazana trošarina!« — »Pokaži!« — »Dejal sem že, da ni takse za to stvar!« — Carinik je moral siloma odpreti košek in je našel v njem tri mlade zajčke. Mož je moral plačati lepo celo trošarino. — Nekaj dni za tem jo zopet primaha isti možič s pokrito košaro ter naleti na istega carinika. Dvogovor je bil zopet isti kot oni dan. »Pokažite!« se je glasilo resno povelje finančnega organa. — »Dobro, pokažem. Toda, če mi uidejo živalice, jih plačate vi!« — »To se razume!« se odloči mož postave brez pomisleka. Carinik odpre košaro, iz katere švignejo tri mačke ter jo odkurijo vsaka na svojo stran. Carinik je moral povrniti škodo. Mož pa je prišel lepo do onega denarja, ki ga je plačal za trošarino zajcev, mačke si je vzel kar za šalo!

Indijske državice

Ki so pod protektoratom Anglije in ki jim načelujejo domači maharadže pa tudi ponekod ženske — maharine, spadajo med najbolj konservativne dežele Anglije. Zanimivi so doživljaji nekih laških izletnikov v indijske vode. Tako je n. pr. vladarka neke nezavisne države Travankora povabila v goste Mussolinijevo hčerko Edo. Tako je imela Benitova hčerka priliko videti razna čudesa Vzhoda. Travankor je država s štirimi milijoni prebivalcev, kjer je žena privilegirana v vseh stokah razen v vojski in politiki. Tudi prestol je deden samo v ženski liniji. Maharina se strogo drži svoje vere. Ona sama in vse njeno spremstvo se je šlo naravnost okopati v čisto domačo vodo, potem ko so odšli Lahi, katerih so se morali dotakniti med posetom. Edo Mussolini je napravila zlet na slonu in dobila darilo v obliki sijajne obleke.

Millijone za literarno tatvino

Anne Nichols, avtorica glasovitega romana »Abbie's Irish Rose«, ki ima največjo naklado na svetu, je obtožila filmsko podjetje Universal Pictures Corporation radi literarne tatvine. Podjetje je namreč filmalo njeno delo brez njene privoljenja. Avtorica zahteva 3 milijone dolarjev odškodnine. Razpravo bo vodilo washingtonsko sodišče.

Sport

Službene objave MOLNP.

Na seji 18. XII. so se določili sledeči termini za odigranje pokalnih tekem LNP-a.

21. aprila: Rapid - Svoboda in »Maribor« - Železničar.

28. aprila: finale.

5. maja: Olimpijski dan; Železničar - Svoboda in »Maribor« - Rapid.

2. junija: Ilgerjev pokal; »Maribor« - Ptuj, Železničar - Svoboda.

9. junija: finale.

Semifinalne tekme med prvacom celjskega in mariborskega okrožja bodo:

17. marca: Celje:Maribor v Celju.

24. marca: Maribor: Celje v Mariboru.

Finalni tekmi za prvenstvo Slovenije pa:

7. aprila v Ljubljani,

14. aprila v Mariboru.

10 letnica SK Ptuja.

Vrsta lkbuv slavi v letošnji sezoni desetletnice. Agilni SK Ptuj pa je že izdelal program svečanostnih prireditvev. 4. avgusta bo v Ptuj nastopila reprezentanca Slovenije proti prvemu moštvu jubilaranta. Predtekmo pa bo odigrala mladina ISSK Maribora z rezervo SK Ptuja. — Hazenske svečanosti se bodo vršile dne 11. avgusta. Družine državnega prvaka ISSK Maribor, SK Ilirije, SK Mure in Ptuja bodo odigrale turnir. 15. avgusta pa bo jubilarant priredil lalkoatletski miting. Istega dne bodo jubilejne svečanosti zaključene in zmagovalcem razdeljena darila. Jubilejni pokal si bo priboril klub, ki bo skupno v vseh panogah izvojeval največ točk. O podrobnostih bomo poročali.

ISSK Maribor — nogometna sekcija.

Igralci se ponovno opozarjajo, da oddajo klubov inventar najkasneje do 18. tm. prostorniku. V petek važen sestanek vseh nogometištev v telovadnici. Definitivna postava moštev in volitev kapitanov mladine in rezerve.

Novi sodniki.

Drugi mariborski dnevnik prinaša v včerajšnji številki pod športom naslednjo vest z gornjim naslovom: »Prav natihoma je polagalo preteklo soboto in nedeljo na železničarskem športnem prostoru sodniške izpite nič manj kot sedem kandidatov. Izpraševala sta zvezna sodnika Fabris iz Zagreba in dr. Planinšek iz Maribora. S prav dobrim uspehom so položili izpit gg. Franjo Bizjak, Jože Ermenc, Jože Fischer in Lojze Marinič, medtem ko so bili trije kandidati reprobirani. Naš zbor nogometnih sodnikov pač ne pride sedaj pri delegiranju več v zadrego.« —

Kako se je Nikolaj II. odrekel prestolu

General Danilov, ki je bil l. 1917. šef armijskega štaba na severni fronti, opisuje v neki francoski reviji momente, ko se je zadnji ruski car Nikolaj II. odrekel prestolu. General Danilov pravi:

Car se je nekoliokrat obrnil proti zastrtemu oknu vagona. Njegovo sicer nezgibno lice, je drgetalo. Ustnice pa so se gibale na način, ki ga pri njem nisem nikdar poprej opazil. Imel sem občutek, da se v njegovih duši odigrava nekaj strašnega. Nič ni motilo smrtne tišine. Vrata in okna so bila hermetično zaprta. Samo da bi nekdo prekinil strašni molk, smo želeli vsi prisotni. Nenadoma se je car obrnil proti nam in odločno dejal: »Odločil sem se. Pripravljen sem odreči se prestolu v korist svojega sina Alekseja.« — Nato je napravil preko valovcah prsi velik križ. Tudi mi smo se pokrižali. — »Najlepša vam hvala. Hvala vam za vašo hrabrost in zvestoba. Upam, da ostanete taki tudi pod vlado mojega sina.«

Kasneje je car vprašal svojega telesnega zdravnika za svet. Ta pa mu je dejal, da zdravstveno stanje carjeviča ne dopušča, da bi prevzel tako velike naloge. Ko je še istega večera sprejel odposlanca dume, je izjavil, da se je odrekel prestolu v korist svojega brata, velikega kneza Mihajla Aleksandroviča.

Vse to se je godilo v kraljevem vlakcu na kolodvoru v Pskovu.

Teple Thurston:

Sovražnikova žena

DRUGI DEL.

»Ni vzroka, mr. Carroll, da bi se prestrašili. Nobenega zasledovalca nimam za petami, vsaj v teh krajih ne. Tam gori v hribih hodijo za mojo sledjo in domišljujejo si, da so mi tako blizu za petami kot še nikdar. Vneti so, kakor lovski psi, nosa pa nikdar ne dvignejo od tal. Zdi se mi, da sem jih slišal lajati, ko sem odhajal.

To je bilo tako smelo povedano, da je tudi prepričevalno učinkovalo. Njegov glas je bil glas svobodnega človeka.

»Kako bo pa z nami?« je menil Stephen. »Kaj če bi padlo poročniku od mornarice, ki je v Ardmori na misel, da nas obišče? Časa ima itak dovolj.«

John je potegnil iz žepa nek časopis.

»Ne vem, če čitate to zanimivo glasilo, ki se mu pravi 'Uralica',« je rekel. Tu pa imam zadnjo ilustrirano številko. Pogledajte, to naj bi bil jaz!«

Stephen je vzel list ter ga pregledoval. »Opisi in slike zasledovanih oseb: Mihael Collins, Rihard Mulcahy, Denis Galon, Pierce Beasley in Jon Madden — temni lasje, sive oči, bled obraz.« Nad popisom je bila slika moža črnih brk. Pred njima sta stali dva »agorci«, gladko obrvi mož in težki bi bilo ugotoviti, da je isti kot na sliki. Jana ki je Stephenu gledala preko rame, se je na smejala.

»Kdaj ste pa prišli na to idejo?« ga je vprašala.

»Tedaj, ko sem se odpravil v Anglijo. Vedel sem, da imajo to sliko, ki je bila pred dvema leti napravljena v Corku, v rokavi in da me po njej iščejo. Odkar sem se obril, se nisem bil slikan.

»Ali se še spominjate na St. Jamesovo cesto?« je rekla Jana. In na našega starega Brittona. Tam smo se po njem ravnali, tu pa po Sean Troy-u. To je razlika.«

Nasmehnil se je.

»Lahko si mislim, kako je možakar trd in okoren. Upam pa, da nekaj dosti boljšega niste pričakovali.«

»To ne bi bilo tako slabo,« je menila Jana, »če ne bi imel želje, zgrabiti naju za vrat.«

»Kako to? Kaj je z njim?«

»Bože moj, Stephen se nekoliko mara, ribarila sta skupaj in govorila po irsko, mene pa naravnost sovraži. Proti takemu sovraštvu vpludnost ničesar ne zaleže.«

Govorila je še marsikaj, da bi ga zapletila v razgovor in da ne bi tako strmel v njo. Bilo ji je neprijetno in večkrat je pogledala Stephen. Ta je Maddenu dejal:

»Če mislite, da lahko tvegate, — bo deva midva tudi.«

Jani se je zdelo, da je Stephen nekako občudovalno motril Maddena. Ali ve tako malo o strasti, da ne zna raztolmčiti izraza Maddenovega obraza.

Stephen je mirno nadaljeval:

»Kaj Vas je pa privedlo sem? Ali je to tajnost organizacije?«

»Na jugu sem imel opraviti,« je odvrnil Madden previdno, in zaželel sem si svidenja z Vami.«

»Kako dolgo ostanete?«

»Ne dalje od ene ali dveh ur. Postrežnico imate seboj iz Londona, kaj ne?« je vprašal Jano.

»Da.«

»Moje ime naj ne sliši, drugega pa ni treba.«

»Kako je pa s Troy-jem in njegovo ženo?« je vprašal Stephen.

»O, to je pa vse v redu. Saj itak vešta, kdo sem.«

»Torej je stari tudi poleg? Niti besedice nisem spravil iz njega. Če kaj govorim o ustanku, stisne usta in ne črline več besede.«

»Vsi tu so poleg. Kar sem Vam v Londonu pravil, ni bilo pretirano. Dvajset let Vas ni bilo tu. Radi tega niste mogli pričakovati, da je vse poleg. Najboljše orožje naše organizacije je tajnost, ki jo obdaja. Celo jaz ne poznam niti polovice od tega, kar se dogaja v Dublinu. Moj delokrog je tukaj in dovolj brige ima človek za svoj delokrog.«

»Vi ste danes jako optimistični.«

»Danes, gotovo.«

»Mislim, da ste slišali, da so pred osmimi dnevi enega ustrelili tu na vrhu ob tem zidu.«

»Slišal sem.«

»In da so Vas tu iskali?«

»Tudi to sem slišal.«

»Jana Vam bo vse povedala. Saj zna vse tako živo opisati. Povej mu, Jani! Nekaj pisem moram napisati. Kmalo se vrnem.«

Vzravnal se je in nekaj — kakor ponos in opomin — je bilo v izrazu njegovega obraza.

»Res je, kakor pravite, dvajset let nisem bil tu. Niso pa vsi pravi Irci, ki nosijo na dan Sv. Patrika po Londonu irsko deteljico v gumbnici. Ali če tudi sem samo gledalec, mislite li, da sem pozabil, kje sem rojen?«

Zopet je počival njegov pogled, poln občudovanja na Maddenu.

»Nisem prijatelj takih vrst božje sodbe,« je pristavil. »Ne priznam, da so najboljši oni, ki so zmagači, ker so bili močnejši. Surova sila je ravno tako slab argument kakor slabost. Za najboljšo je včasih bolje, če podležejo. Mogoče se sliši to v Vaših ušesih kakor veleizdaja. Med vojno sem nekoč nekaj podobnega povedal, pa ni bilo nobenemu prav. Svojo močrost sem tako ohranil za sebe. Najbrž tudi Vam ni všeč in če bi Vam tudi bila, bi vendarle ostali pri svojem.«

Prijateljsko je potrkal Maddena po ramni.

»Veseli me, da ste tako optimistični,« je dejal. Potem se je obrnil ter brez besede odšel v hišo.

Oba sta ostala na trati ter gledala za njim. Jana je bila posebno začudena. Torej ni ničesar razumel. Otrok je, otrok s filozofijo.

»Ali ne bi bilo strašno kruto,« je dejala in njen glas je zvenel kakor od daleč, — »če bi se moža, kakoršen je on,

prijelo za vrat ter se mu pokazalo življenje v pravi luči.«

»Ali ne ve ničesar?«

»Ničesar.«

»Ali res mislite, da nima niti suma, da sem bil tedaj v hiši?«

»Niti najmanjšega.«

»Mislite, da mu ni prav, ker sem danes prišel sem? Radi tega, ker bi bilo to za Vas lahko nevarno.«

»Ne. Ali niste opazili globokega občudovanja, s katerim Vas je ogledoval?«

»Nisem opazil.«

»Da, tako je bilo. Gledal Vas je, kakor da ste njegov sin, kakor da je ponosen na Vas. Kako silno je to! Ali je prečezljensko veliko, ali pa strašno malo, da ne morem nikdar jasno gledati.«

Sedla je ter se obrnila proti njemu.

»Sedite tja,« je dejala, »ter povejte mi vse do zadnje malenkosti. Ne spadam k onim, ki gledajo od zunaj. Jaz sem na sredi in čutim, kar me obdaja. Vašega tovariša sem videl — Jima Tierney-ja, ki so ga tu ustrelili. V sobi poleg jedilnice je ležal, dokler ni rodbina prišla ponj. Prav imate! Smrt ničesar ne pomeni! Nasprotno! To je pot, ki vodi iz vseh težav. Skoraj sem mu zavdala. Razkrila sem ga in gledala. Imela sem občutek: merili so nanj, streljali so nanj in mislili so, da mu bogzna kaj storijo. Kako malo so vedeli. — kako malo so vedeli! V terek so prišli sorodniki ponj. Čuden ročni voziček so imeli.

(Dolge prihodnjic.)

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Vozni red veljaven od oktobra

Prihod in odhod osebnih vlakov v postaji Maribor gl. kol.

Prihod vlakov v Maribor gl. k.			Odhod vlakov iz Maribora gl. k.		
Vrsta vlaka	Prihaja iz	ob uri	Vrsta vlaka	Odhaja v	ob uri
brzi	Dunaja	1:15	brzi	Trst	1:45
"	Trsta	2:56	"	Zagreb (Sušak, Split)	2:50
"	Zagreb (Sušak, Split)	3:10	"	Dunaj	4:—
potniški	Ljubljane (Postojna, Zagreb)	4:01	potniški	Zagreb (Ljubljano)	5:20
"	Čakovca, (Murska Sobota)	6:28	"	Kotoribo (Mur. Sobota)	5:35
"	Poljčan	7:31	"	Celovec	5:40
"	Prevalja (Slovenjgradec)	7:38	"	Dunaj	6:—
mešani	Št. Ilja	7:42	mešani	St. Ilj	6:40
potniški	Dunaja	8:14	potniški	Vel. Kanizo (Mur. Sobota)	8:24
"	Velike Kanize (Mur. Sob.)	9:10	"	Dunaj	8:55
"	Ljubljane (Zagreb)	9:37	"	Postojna (Zagreb)	9:20
"	Trsta (Zagreb)	11:52	"	Falo	10:50
"	Falo	11:58	"	Ormož	10:40
"	Semmeringa	12:32	"	Dunaj	13:10
"	Celovec	12:58	"	Celovec	13:50
brzi	Prage (Dunaj)	13:53	"	Raket	13:25
potniški	Ormož (Mur. Sobota)	14:40	mešani	St. Ilj	13:30
brzi	Beograda (Split)	14:51	brzi	Trst	14:25
"	Trsta (Reka)	15:02	"	Beograd (Split)	14:35
"	St. Ilja	15:11	"	Dunaj (Praga)	15:37
mešani	Trsta (Zagreb)	16:34	potniški	Vel. Kanizo (Mur. Sobota)	16:18
potniški	Dunaja	18:20	"	Falo	17:10
"	Vel. Kanize (Mur. Sobota)	18:21	"	Ljubljane (Zagreb)	17:20
"	Falo	18:41	"	Celovec (Slovenjgradec)	18:34
mešani	St. Ilja	20:31	mešani	St. Ilj	18:45
potniški	Belaka	21:—	potniški	Pragersko	19:20
"	Brucka ob Muri	21:34	"	Dunaj	20:—
"	Kotoribo (Mur. Sobota)	21:47	"	Čakovca	21:06
"	Zagreb (Ljubljane)	22:—	"	Trst	23:25

Mali oglasi, ki služijo v poročevalno in vsebinsko namen občin: vsaka beseda 30 p., najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglaševanje: vsaka beseda 30 p., najmanjši znesek Din 10.—

Kuharica prvovrstna
ki bi opravljala tudi event. druga dela išče službo. Naslov pove uprava lista. 91

Pletenine vseh vrst
izdeluje solidno in poceni strojna pletarna M. Pelan, Rotovski trg 4. 71

Kdor se hoče varno in brez defektov
voziti na kolesu, motornem kolesu ali avtomobilih, naj da svoje vozilo v popravilo v mehanični delavnici, Krčevina, Aleksandrova c. 169, kjer se mu izvrši popravilo garantirano natančno in po zelo nizki ceni. Zato kolesarji, motociklisti in avtomobilisti z vašimi vozili v Krčevino, Aleksandrova cesta 169. 57

Spalne sobe,
polne poltirate, na prodaj. Mizarstvo Krekova ulica 18, dvorišče. 75

Več gospodov
se sprejme na stanovanje in hrano. Slovenska ulica 16. 90

Meblovano sobo
s prostim vhodom, elektr. razsvetljavo oddam, Marijina ul. 10 I. 89

Sobo in črkoslikanje
izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2281

Kupim staro zlato
srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in tuvelir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

Danes v sredo, dne 16. januarja v Kabaret - kavarno Evropa!

Kabaret v prenovljenih prostorih prične danes zopet s predstavami. Nastopali bodo poleg prvovrstnih inozemskih artistov tudi domači priljubljeni gledališki igralci. Ob nedeljah in praznikih se bodo vršile tudi popoldanske družinske predstave s popolnim večernim programom. Godba pojačena. Za obilni obisk se vpludno priporoča **Tinca Grošljeva** 84

Naznanilo!

V četrtek, dne 17. tm. bo mesarinja **PIRE** na Teznu prodajala **goveje meso** po 8 in 9 Din kg. 92

Spominjajte se CMD!

Poskusite enkrat masažo lica

po metodi „Chiro-practic“ ali pa „Vibratora“, orig. ameriški sistem, ki ga izvršuje dolgoletni strokovnjak iz Amerike. Priporoča se

ČESALNI SALON S. DOBAJ
85
GOSPOSKA UL. 38

Iščem lokal

v sredini mesta. Dopise na upravo lista pod „Lokal“. 88